

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 12CoP/53/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6216201889
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 10. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Halušková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2017:6216201889.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Haluškovej a členov senátu Mgr. Kataríny Katkovej a JUDr. Ing. Jána Gandžalu, PhD. vo veci starostlivosti o maloleté deti D. R., nar. XX.XX.XXXX a F., nar. XX.XX.XXXX, obidve bytom u matky, obidve zastúpené opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny L. Q., so sídlom S. R. X, XXX XX L. Q., deti matky R.. Q. D., nar. XX.XX.XXXX, s trvalým pobytom XXX XX T. č. XXX, právne zastúpenej MD legal, s. r. o. so sídlom Jaseňová 7, 960 01 Zvolen, IČO: 47 256 729 a otca R.. R. D., nar. XX.XX.XXXX, s trvalým pobytom H. X, XXX XX O., právne zastúpeného JUDr. Jankou Chorvátovou, PhD., advokátkou so sídlom Antona Bernoláka 51, 010 01 Žilina, o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností, o odvolaní matky a o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Veľký Krtíš č. k. 7P/72/2016-316 zo dňa 03. marca 2017 takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu v časti výroku, ktorou otcovi uložil povinnosť prispievať na výživu maloletých detí počínajúc dňom 08.04.2017 (časť tretieho výroku), vo výroku o platení určenej sumy výživného na tvorbu úspor na každé z maloletých detí na špecifikovaný účet vždy do 15. toho dňa v mesiaci vopred (štvrtý výrok), v časti výroku o úprave kontaktu otca s maloletými deťmi telefonicky a prostredníctvom internetovej komunikácie skype (časť deviateho výroku) a vo výroku o uložení povinnosti matke poskytnúť otcovi náhradný termín v lehote do konca nasledujúceho mesiaca v prípade, ak nebude možné z dôvodu na jej strane a na strane maloletých detí styk uskutočniť (desiaty výrok) p o t v r d z u j e.

Rozsudok okresného súdu vo výroku o úprave styku otca s maloletými deťmi (siedmy výrok) m e n í tak, že otec je oprávnený stýkať sa s maloletým R. každý párný týždeň v mesiaci od štvrtka od 10.00 hod. do nedele do 17.00 hod. a s maloletou F. každý párný týždeň v mesiaci vo štvrtok od 10.00 hod. do 12.00 hod. a v nedeľu od 15.00 hod. do 17.00 hod. bez prítomnosti matky.

Počas letných prázdnin je otec navyše oprávnený stýkať sa s maloletým R. v júli toho-ktorého roku od 01.07. od 09.00 hod. do 10.07. do 18.00 hod. a v auguste od 01.08. od 09.00 hod. do 10.08. do 18.00 hod. a s maloletou F. 01.07. od 09.00 hod. do 11.00 hod., 10.07. od 16.00 hod. do 18.00 hod., 01.08. od 09.00 hod. do 11.00 hod. a 10.08. od 16.00 hod. do 18.00 hod. bez prítomnosti matky.

Otec maloleté deti prevezme pred bytom v bydlisku matky, kde ich matke po skončení stretnutia odovzdá.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Veľký Krtíš (ďalej len „okresný súd“, alebo „súd prvej inštancie“) rozsudkom zo dňa 03. marca 2017 zveril maloleté deti D. R., nar. XX.XX.XXXX a F., nar. XX.XX.XXXX do osobnej starostlivosti matky (prvý výrok), pričom obidvaja rodičia budú maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok (druhý výrok). V treťom výroku uložil otcovi povinnosť počínajúc dňom 08.04.2016 platiť výživné na maloletého R. vo výške 300 Eur mesačne a na maloletú F. vo výške 250 Eur mesačne, z ktorého

je čiastka 100 Eur u každého z detí určená na tvorbu úspor. Otcovi uložil povinnosť výživné vo výške 200 Eur mesačne na maloletého R. a vo výške 150 Eur mesačne na maloletú F. poukazovať k rukám matky vždy do 15. toho dňa v mesiaci vopred. Vo štvrtom výroku uložil otcovi detí povinnosť poukazovať výživné určené na tvorbu úspor na maloletého R. vo výške 100 Eur mesačne na účet maloletého vedený v Y. P. T., a. s. X. XX, O., číslo účtu: IBAN:T.XX XXXX XXXX XXXX XXXX a na maloletú F. vo výške 100 Eur mesačne na účet maloletej vedený v Y. P. T., a. s. X. XX, O., číslo účtu: IBAN:T.XX XXXX XXXX XXXX XXXX, vždy do 15. toho dňa v mesiaci vopred. Nedoplatok výživného za čas od 08.04.2016 do 03.03.2017 v čiastke 2.968 Eur okresný súd otcovi maloletých detí povolil splácať v mesačných splátkach po 200 Eur splatných súčasne s bežným výživným počínajúc mesiacom marec 2017 s tým, že omeškanie s plnením jednej dávky alebo splátky má za následok splatnosť celého plnenia (piaty výrok) a uložil mu povinnosť vložiť nedoplatok výživného určeného na tvorbu úspor vo výške 2.153 Eur, čo predstavuje u maloletého R. 1.076,50 Eur a u maloletej F. 1.076,50 Eur, na účet maloletých detí vedený v Y. P. T., a. s. do 31.05.2017 (šiesty výrok). V siedmom výroku okresný súd upravil styk otca s maloletými deťmi tak, že je oprávnený stretávať sa s maloletým R. každý párný týždeň v mesiaci od štvrtka od 10.00 h do nedele do 17.00 h a s maloletou F. každý párný týždeň v mesiaci vo štvrtok od 10.00 h do 12.00 h a v nedeľu od 15.00 h do 17.00 h za prítomnosti matky. Počas letných mesiacov v júli toho ktorého roku od 01.07. od 09.00 h do 05.07. do 18.00 h a v auguste od 01.08. od 09.00 h do 05.08. do 18.00 h a s maloletou F. 01.07. od 09.00 h do 11.00 h, 05.07. od 15.00 h do 17.00 h, 01.08. od 09.00 h do 11.00 h a 05.08. od 15.00 h do 17.00 h za prítomnosti matky. Otec maloleté deti prevezme pred bytom v bydlisku matky a matke ich taktiež pred jej bytom odovzdá. Matka detí je povinná maloleté deti na stretnutie s otcom riadne pripraviť a odovzdať mu ich (ôsmy výrok). Rozhodol tiež, že otec je oprávnený kontaktovať sa s maloletými deťmi telefonicky a prostredníctvom internetovej komunikácie skype v nepárny týždeň v stredu a piatok od 17.45 h do 18.00 h a v párný týždeň v pondelok a stredu od 17.45 h do 18.00 h s tým, že matka detí je povinná zabezpečiť uvedenú formu kontaktu písomným oznámením emailovej adresy a prihlasovacieho hesla otcovi a v určenom čase zabezpečiť prítomnosť maloletých detí pri uvedenom technicko komunikačnom prostriedku; zároveň rodičom uložil, aby si v prípade ak vznikne prekážka, pre ktorú sa stretnutie s deťmi nemôže uskutočniť túto skutočnosť bezodkladne oznámili (deviaty výrok). Matke detí uložil v desiatom výroku otcovi detí v prípade, ak nebude možné z dôvodu na jej strane a na strane maloletých detí styk uskutočniť poskytnúť náhradný termín v lehote do konca nasledujúceho mesiaca. V jedenástom výroku vyslovil, že štátu sa náhrada trov konania vo výške 282,32 Eur nepriznáva a v dvanástom výroku, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

Z dôvodov rozsudku vyplýva, že matka sa domáhala zverenia maloletých detí do jej osobnej starostlivosti, pričom obidvaja rodičia budú maloletých zastupovať a spravovať ich majetok. Navrhla určenie výživného vo výške 250 Eur na maloletého R. od 01.07.2015 a na maloletú F. vo výške 200 Eur mesačne od XX.XX.XXXX, so splácaním vzniknutého nedoplatku splátkami po 150 Eur mesačne, keď nebolo sporné plnenie vyživovacej povinnosti otcom detí od mája 2016 vo výške po 40 Eur mesačne. Navrhla upraviť styk otca s maloletým R. na každý prvý piatok v mesiaci od 13.00 hod. do pondelka 15.00 hod., pričom maloletého odovzdá otcovi v mieste bydliska matky v prítomnosti kolízneho opatrovníka a rovnakým spôsobom jej otec maloletého odovzdá po ukončení styku. Úpravu styku otca s maloletou F. navrhla každý prvý piatok v mesiaci od 13.00 hod. do 14.00 hod. v mieste bydliska matky v jej prítomnosti a prítomnosti kolízneho opatrovníka a v nasledujúci pondelok od 14.00 hod. do 15.00 hod. rovnako v prítomnosti matky a kolízneho opatrovníka. Navrhla uloženie povinnosti rodičom bezodkladne si oznámiť prekážky, pre ktoré sa stretnutie nemôže uskutočniť a ak sa stretnutie neuskutoční z dôvodov na strane matky uloženie povinnosti poskytnúť otcovi náhradný termín v rovnakom rozsahu najneskôr do konca mesiaca.

V návrhu na začatie konania a vo svojich výpovediach poukázala na útlý vek maloletých detí a skutočnosť, že maloletá F. je E. 3 krát za deň aj v noci. K svojim rodičom spolu s maloletými deťmi odišla v lete 2015 bez úmyslu opustiť manžela napriek ich vzájomným nedorozumeniam. K zhoršeniu vzťahov došlo vo februári 2016 v dôsledku absolútne nedôstojného správania sa manžela k jej osobe. Zdôraznila veľmi intenzívny vzťah maloletého R. k maloletej F. aj potrebu, aby dieťa malo pevný a istý domov. Maloletý R. navštevuje materskú školu v T. a chce byť neustále doma. Popísala denný režim aj výdavky maloletých detí, poukázala na súčasnú situáciu pri ich odovzdávaní.

Otec maloletých súhlasil s ich zverením do osobnej starostlivosti matky aj s tým, že ich budú zastupovať a spravovať ich majetok obidvaja rodičia. Požadoval čo najširší styk s maloletými, ktorý mu je nie umožňovaný napriek existencii neodkladného opatrenia potvrdeného Krajským súdom v Banskej Bystrici. Vychádzajúc zo znaleckého posudku č. 40/2016 a výpovede znalkyne R.. L. Z. nepopieral dôležitú úlohu matky pri starostlivosti o maloleté deti. Navrhol úpravu svojho styku s maloletým R. každý

párny týždeň v mesiaci od štvrtka 10.00 hod. do pondelka 17.00 hod. a s maloletou F. každý párny týždeň v mesiaci vo štvrtok od 10.00 hod. do 11.00 hod. a v pondelok od 16.00 hod. do 17.00 hod., pričom si maloletých prevezme v mieste bydliska matky, kde ich aj odovzdá výlučne sám bez prítomnosti iných rodinných príslušníkov. Požadoval upraviť aj jeho kontakt s maloletými deťmi počas letných prázdnin, telefonický kontakt a kontakt prostredníctvom T. každý pondelok, stredu a piatok nepárneho týždňa a každý pondelok a stredu párneho týždňa. Odmietol tvrdenie matky o svojom neslušnom správaní voči jej osobe a vyvolávaní konfliktných situácií zdôrazniac svoj záujem na rešpektovaní záujmu maloletých detí a ich práva na stretávanie sa s obidvoma rodičmi, ktoré im momentálne nie je umožnené. Súhlasil s tým, aby časť z plateného výživného bola použitá na tvorbu úspor maloletých detí.

Kolízny opatrovník maloletých detí zdôraznil maximálne konfrontačný stav medzi rodičmi pri styku otca s maloletými deťmi aj potrebu vyriešenia problému vzájomnej komunikácie rodičov. Poukázal na vzájomné animozity medzi rodičmi, ktorí nenadväzovali ani očný kontakt. Situáciu pri preberaní a odovzdaní maloletých detí v určitých momentoch vnímal ako nedôstojnú a nevhodnú. Pri úprave styku otca s maloletou F. sa stotožnil s vyjadrením matky s poukazom na útlý vek maloletej a skutočnosť, že je E.. Uviedol, že medzi maloletým R. a otcom existuje citový vzťah aj väzba. Je tu existencia určitých spomienok, čo tvorí zdravý základ pre rozvíjanie ďalšieho vzťahu medzi otcom a synom; nevidel dôvod pre to, aby otec naďalej kontakt s maloletým R. neudržiaval.

Súd prvej inštancie mal z vykonaného dokazovania preukázané, že rodičia maloletých detí nežijú v spoločnej domácnosti od júna 2015, rozvodové konanie je vedené na Okresnom súde Žilina. Matka s maloletými deťmi žije u svojich rodičov v rodinnom dome, ktorého je podielovou spoluvlastníčkou. Šetrenie pomerov v jej domácnosti bolo vykonané Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny L. Q., ktorý v správe z 11.05.2016 uviedol, že maloleté deti boli zdravé, primerane prosperovali a nezistil žiadne nedostatky. Sociálne podmienky a prístup matky k výchove detí boli vnímané pozitívne, prostredie za podnetné a harmonické s odporúčením, aby v záujme maloletých detí rodičia pristúpili k uzatvoreniu rodičovskej dohody. Otec maloletých detí žije sám v L. kompletne zariadenom a udržiavanom byte vo vlastníctve jeho I.. Zo správy z prešetrenia pomerov v rodine otca zo dňa 17.01.2017 Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny O. vyplynulo, že otec tvrdil, že matka mu neumožňuje stretávanie s maloletými deťmi, najmä s maloletým R. v jeho domácnosti, nebol mu umožnený kontakt s maloletými deťmi ani počas Vianoc 2016. Zo správy toho istého úradu z 03.05.2016 vyplynulo, že maloletý R. má v byte otca vlastnú posteľku v spálni aj oblečenie, deti tu majú vytvorené podmienky pre hru aj odpočinok. Otec sa vyjadril, že vie zabezpečiť všetky činnosti spojené so starostlivosťou o maloleté dieťa, keďže tak robil aj počas spoluzitia s matkou detí. Pracuje v D. Y. Q. B. K. a vie si zabezpečiť svoje pracovné povinnosti tak, aby sa mohol venovať synovi.

Znalkyňa R.. L. Z. uviedla v znaleckom posudku č. 40/2016, že obidvaja rodičia sú na dobrej mentálnej úrovni, osobnostne, hlavne v emočnej zložke menej zrelí, menej diferencovaní, s menej vyrovnanou osobnostnou štruktúrou. Ich nastavenie je subjektivistickéjšie, senzitivne, s tendenciou vidieť veci cez seba. U otca je v popredí praktická inteligencia a schopnosť riešiť skôr konkrétne, nie teoretické problémy, je u neho vystupňovaná kontrola so snahou usporadúvať a manipulovať. Opačné pohlavie menej oceňuje a objavuje sa až pohrdavý devalvujúci postoj k nemu. Ako sociálne dominantnú vníma mužskú postavu, ale nerozhoduje sa vždy sám za seba, pociťuje tlak z vonkajšieho prostredia, zviazanosť. Vzťah k deťom je nadradený partnerskému vzťahu v zmysle vzťahu k manželke. Správanie matky ovplyvňujú neuspokojené túžby a nezdary. V záťaži je u nej prítomná tendencia k stiahnutiu, nereagovaniu, je opatrnejšia, uzatvorí sa. Voči opačnému pohlaviu nepociťuje hostilitu, zo vzťahu má obavy. Vo formulácii svojich názorov je zásadová. Lepšie abstrakčné schopnosti ju viac oddiaľujú od reality, javí sa odcudzenejšia životu, slabšie sa orientuje a problematickejšie prispôsobuje. Navonok je napätejšia a zdržanlivejšia v prejavoch ako otec, u ktorého vystupujú dominantnejšie mužské črty. U maloletého R. znalkyňa v súčasnej dobe zistila vystupňovanú predovšetkým emočnú nevyrovnanosť až emotívnu labilitu s následnou neurotizáciou, úzkostnejším prežívaním a senzitivitou. Konflikty medzi rodičmi, resp. aj starými rodičmi a neschopnosť vyrovnat' sa s danou situáciou, ktoré sú hlavne pred maloletým R. otvorene prezentované, zaťažujú osobnosť detí a do budúcnosti môžu byť zdrojom nevyrovnanosti ich duševného vývoja. Citový vzťah rodičov k deťom a detí k rodičom je pozitívny. Otec má vytvorený k synovi pomerne intenzívny pozitívny vzťah, ktorý je až vlastnícky. Vzťah maloletého R. k otcovi je tiež pozitívny, ale menej intenzívny. Obidve maloleté deti majú vyvinuté silnejšie citové väzby k matke, v kontakte s ňou cítia viac blízkosti a istoty. Vzťah medzi rodičmi detí je hlboko narušený a konfliktný. Pre výkon osobnej starostlivosti sú lepšie osobnostné predpoklady u matky, ktorá má z psychologického hľadiska lepšie predpoklady aj na zabezpečenie riadneho citového vývoja maloletých detí. Rodinné prostredie majú vybudované a vytvorené obidvaja rodičia. Maloletý R. sa pri kontakte javil málo spontánny, jeho komunikatívny blok pravdepodobne súvisel s celkovou situáciou a vnímaním

napätia medzi rodičmi, v prítomnosti matky sa však veľmi dobre adaptoval na situáciu, prostredie i cudziu osobu, správal sa prirodzene a nenúteno. V prítomnosti otca bol v kontakte stiahnutejší, postupne sa osmelil. Znalčka odporučila úpravu kontaktu otca s maloletým R. každý páry týždeň od štvrtka od 10.00 hod. do 17. 00 hod. a s maloletou F. každý páry týždeň vo štvrtok od 10.00 hod. do 11.00 hod. a v nedeľu od 16.00 hod. do 17.00 hod.. V závere znaleckého posudku poukázala na potrebu posúdenia najmä vhodnosti prítomnosti starých rodičov z otcovej strany pri preberaní a odovzdávaní detí, čo je okolnosť, ktorá má pravdepodobne nemalý vplyv na vyhocovanie konfliktných momentov, ktoré môžu narušiť duševný a mravný vývoj maloletých detí. Poukázala aj na nevhodnosť výchovných prostriedkov zo strany otca, ktorý sa snaží zaplaviť dieťa nadmernými podnetmi (množstvo ponúknutých hračiek, aktivít, jedla, ponechanie voľby výlučne na dieťa). Pre pretrvávajúce konfliktné situácie zo strany oboch rodičov, či starých rodičov je vysoké riziko neurotizácie a disharmonizácie ďalšieho psychického vývinu maloletého R., ktorý vyžaduje emočnú istotu. Na pojednávaní dňa 24.02.2017 znalčka uviedla, že niektoré situácie si rodičia maloletého R., najmä jeho nepokoj vykladajú mylne, pričom matka ho vníma ako dôsledok pobytu u otca. Podľa znalčky je uvedený nepokoj spôsobený najmä tým, že dieťa veľmi intenzívne vníma konflikt medzi rodičmi. Pokiaľ by rodičia dokázali spolu vychádzať a neriešili by partnerský konflikt, ale rodičovský vzťah, mohlo by byť medzi nimi spokojné fungovanie v záujme ich maloletých detí. Matka má tendenciu nesúhlasiť so stykom detí s otcom, keďže sa jej zdá navrhovaný časový úsek dosť dlhý. Podľa znalčky by však bolo ideálne, aby sa otec so synom mohli vidieť aj v týždni. Pobyt u otca i počas víkendu by mohol byť kratší, ale v tomto konkrétnom prípade je najmä vzdialenosť medzi bydliskom matky a bydliskom otca. Kontakt otca s maloletou F. je vhodný výlučne za prítomnosti matky, s prihliadnutím na útlý vek dieťaťa a skutočnosť, že je E.. Jedinou prekážkou budovania tohto vzťahu, keď otec má evidentne záujem o maloleté deti, je komunikácia rodičov a možno aj zásahy zo strany okolia. Trávenie letných prázdnin maloletého R. so svojím otcom v rozsahu týždňa - desiatich dní znalčka nevidela ako problematické. U maloletej F. by sa ako najvhodnejšie javilo riešenie počas prázdnin pobytom otca v mieste bydliska matky, resp. v jeho blízkosti. Preberanie a odovzdávanie detí v inom mieste ako je bydlisko matky by ich mohlo traumatizovať rovnako ako prítomnosť ďalšej osoby.

Okresný súd zistil, že otec detí má ako K. na N. L. K. Z. V. T. Y. O. stanovený pracovný čas od 7.00 hod. do 15.30 hod. a v priemere trikrát do mesiaca vykonáva G. Y. T., ktoré sú v pracovný deň od 15.30 hod. do 7.00 hod. a cez sobotu, nedeľu od 7.00 hod. do 7.00 hod. nasledujúceho dňa, pričom za každú Y. T. má sedemhodinové náhradné voľno. V roku 2016 dosiahol priemerný mesačný zárobok 2.388,22 €. Matka detí bola na materskej dovolenke, poberala rodičovský príspevok. Obidvaja rodičia mali vyživovaciu povinnosť len k maloletému R. a maloletej F.. Obidvaja disponovali vhodnými bytovými podmienkami pre zabezpečenie starostlivosti o maloleté deti. Výdavky maloletého R. spojené s návštevou materskej školy predstavovali príspevok na čiastočnú úhradu tzv. školného 6 € mesačne, stravné 1,05 € na deň, príspevok na výučbu D. J. 4 € mesačne. Maloletá F. bola v osobnej starostlivosti matky. Obidve maloleté deti mali bežné výdavky na oblečenie, obuv, hygienu, nákupy hračiek, knižiek. Mimoriadne zvýšené výdavky neboli zistené, obe deti boli zdravé.

Okresný súd Veľký Krtíš v konaní sp. zn. 12P/88/2016 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Banskej Bystrici zmenil neodkladné opatrenie Okresného súdu Veľký Krtíš z 10.03.2016 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 14CoP/24/2016-145 zo dňa 18.04.2016 tak, že dočasne upravil styk otca s maloletým R. na každý prvý piatok v tom-ktorom mesiaci od 13.00 hod. do nedele do 17.00 hod. a s maloletou F. každý prvý piatok v mesiaci od 13.00 hod. do 14.00 hod. a každú prvú nedeľu od 17.00 hod. do 18.00 hod. za prítomnosti matky.

Zo spisu sp. zn. 4 Em/1/2016 Okresného súdu Veľký Krtíš bolo preukázané, že otec maloletých podaním zo 14.07.2016 podal návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia o úprave styku otca s maloletými deťmi, o ktorom zatiaľ rozhodnuté nebolo.

Súd prvej inštancie s poukazom na § 24 ods. 4, 5, § 25 ods. 1, 2, § 36 ods. 1, § 62 a 63 ods. 3 Zákona o rodine maloleté deti zveril do osobnej starostlivosti matky, keďže ich rodičia napriek tomu, že sú manželia, nežijú spolu. Pri rozhodovaní zobral do úvahy najmä citové väzby a vývinové potreby maloletých detí aj stabilitu výchovného prostredia prihliadajúc aj na závery znaleckého dokazovania. Zastupovanie a správu majetku maloletých detí ponechal okresný súd obidvom rodičom. Pri úprave styku otca s maloletými deťmi vychádzal z práva rodiča, ktorému dieťa nebolo zverené do výchovy, stretávať sa s ním, keďže rodičia sa o tejto otázke nedohodli. Každé dieťa potrebuje pre zdravý vývoj pocit spolupatričnosti nielen s matkou, ale aj s otcom. Záruku riadneho vývoja dieťaťa dáva vzájomné pozitívne pôsobenie rodičov v rámci výchovného procesu. Prihliadal na vek, zdravotný stav, denný režim maloletých detí aj ich vzťah k rodičom, ako aj k okolnostiam na strane rodičov. Maloletý R. pozná svojho otca aj prostredie, v ktorom žil a žije jeho otec. Zohľadnil aj vzdialenosť bydliska otca od bydliska

maloletých, keď jedna cesta osobným motorovým vozidlom trvá približne cca 2,5 hod.. Zdôraznil prioritu záujmu maloletého dieťaťa pri akýchkoľvek postupoch, ktoré sa ho týkajú podľa čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa. Apeloval na rodičov, aby si uvedomili, že ich porozumenie a spolupráca je dôležitým faktorom pri úspešnej výchove ich detí, pre ktoré sú rodičia vzorom a autoritou. Súd prvej inštancie vychádzal zo skutočnosti, že každý rodič má zásadne právo stráviť s dieťaťom polovicu jeho voľného času vrátane víkendov, sviatkov a prázdnin. Toto pravidlo nemohol aplikovať najmä u maloletej F. ako u dieťaťa útleho veku maximálne naviazaného na osobu matky a aj s ohľadom na vzdialenosť bydliska otca a matky. Vzhľadom na potrebu udržiavania pravidelných kontaktov s deťmi umožnil súd prvej inštancie kontakt detí a otca aj prostredníctvom internetovej a telefonickej komunikácie v súlade s Dohovorom o styku s deťmi z 15.05.2003. V súlade so záujmami maloletých detí a odporúčaním znalkyne upravil styk otca s maloletými aj počas letných prázdnin s prihliadnutím na ďalšie upevňovanie a prehĺbovanie citovej väzby medzi ním a maloletými. Vychádzajúc zo skutočnosti, že napriek nariadenému neodkladnému opatreniu sa styk otca s deťmi pravidelne nerealizuje, uložil súd pre prípad nemožnosti realizácie styku rodičov túto skutočnosť oznámiť a poskytnúť si náhradný termín.

Pri rozhodovaní o výživnom vychádzal súd prvej inštancie zo zárobkových schopností a možností otca a odôvodnených potrieb maloletých detí prihliadajúc na zásadu rovnakej životnej úrovne. U maloletého R. zohľadnil výdavky spojené s návštevou predškolského zariadenia, u obidvoch maloletých detí ich potreby spojené s fyzickým rastom aj psychickým vývinom. Okresný súd ustálil, že je v možnostiach a schopnostiach otca platiť na výživu mal. R. 200 € mesačne a na výživu mal. F. 150 € mesačne a na tvorbu úspor každému z maloletých po 100 € mesačne, všetko od podania návrhu na začatie konania 08.04.2016. U matky zobral do úvahy plnenie vyživovacej povinnosti výkonom osobnej starostlivosti a jej zárobkovými schopnosťami a možnosťami obmedzenými pre čerpanie materskej dovolenky.

Za nedôvodné považoval súd prvej inštancie priznanie výživného na maloleté deti späťne s poukazom na § 77 ods. 1 tretiu vetu Zákona o rodine. Pokiaľ matka s maloletým R. opustila spoločnú domácnosť, po narodení maloletej F. v V. XXXX jej žiadne okolnosti nebránili podaniu návrhu na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností na súde. Matka tvrdila, že po odchode od otca využívala na nutné výdavky financie zo spoločného účtu a vlastný účet si založila v auguste 2015, keď otec na maloleté deti neprispel dobrovoľne žiadnou čiastkou; iné dôvody hodné osobitného zreteľa na spätné určenie výživného neuviedla. Okresný súd zdôraznil, že medzi dôvody hodné osobitného zreteľa v zmysle konštantnej judikatúry pre spätné priznanie výživného najdlhšie za dobu 3 rokov odo dňa začatia konania v prípade maloletého dieťaťa patrí napr. objektívna nemožnosť podať návrh na určenie výživného z dôvodu nevedomosti navrhovateľa miesta, kde žije povinná osoba, alebo z dôvodu zlého zdravotného stavu. Takéto okolnosti preukázané neboli.

Nedoplatok na výživnom za čas od 08.04.2016 do 03.03.2017 vyčíslil súd prvej inštancie čiastkou 2.968 € po odpočítaní sumy 80 €, ktorú otec od mája 2016 titulom výživného matke poskytoval. Rovnako súd vyčíslil nedoplatok na výživnom určenom na tvorbu úspor pre každé z maloletých detí čiastkou 1.076,50 €. Splácanie dlhu na výživnom a úhradu dlhu na tvorbu úspor do 31.05.2017 umožnil súd prvej inštancie s poukazom na § 232 ods. 3,4 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) v súvislosti s priemerným mesačným zárobkom dosahovaným otcom maloletých detí a s prihliadnutím na výdavky vzniknuté na zabezpečenie jeho potrieb, keď podľa vlastného vyjadrenia úspory nemá.

Rozhodnutie o náhrade trov konania štátu zdôvodnil súd prvej inštancie tak, že otec zaplatil preddavok na znalecké dokazovanie vo výške 300 € a matka spĺňa podmienky pre oslobodenie od platenia súdneho poplatku. O náhrade trov konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“).

Súd prvej inštancie zamietol návrhy otca aj matky na doplnenie dokazovania, nakoľko nesmerovali k preukázaniu skutočností týkajúcich sa najmä rozsahu úpravy styku otca s maloletými deťmi, ktoré boli preukázané najmä vykonaným znaleckým dokazovaním, ako aj predloženými listinnými dôkazmi, pričom otázku preberania a odovzdávania maloletých detí pri svojom výsluchu objasnila znalkyňa. Rodičmi navrhnuté dôkazy považoval okresný súd za predlžujúce súdne konanie.

2. Matka maloletých detí vo včas podanom odvolaní proti tretiemu, siedmemu a deviatemu výroku rozsudku súdu prvej inštancie namietla, že súd nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozsudok vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Navrhla, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

Nesúhlasila s rozsahom úpravy styku otca s maloletými deťmi tvrdiac, že znalkyňa aj kolízny opatrovník mali len obmedzenú možnosť vytvoriť si skutočný obraz o priebehu stretnutí otca s maloletými deťmi, napriek ktorej konštatovali veľkú vyhrotenosť situácie medzi matkou a otcom. Súd prvej inštancie podľa

matky rozšíril styk otca s maloletou F. hoci možno predpokladať, že deti budú výraznejšie vystavované veľmi vyhradeným stresovým situáciám negatívne vplyvujúcim na ich vývoj. Vytkla súdu prvej inštancie jeho nezaujím o oboznámenie sa s priebehom stretnutí otca s maloletými. K odôvodneniu súdu, že ide o predmet konania o výkone rozhodnutia zopakovala, že konfliktné situácie boli od začiatku vyvolávané zo strany otca. Otec v dome obývanou matkou bez jej prítomnosti hľadal dokumenty, pričom mail o ich náleze adresovaný svojej právnej zástupkyňi poslal omylom matke. Pri ochorení maloletého R. matka umožnila otcovi stretnutie v dome a ponúkla mu náhradný termín, on podal trestné oznámenie. Na preukázanie nepodložených obvinení vo vzťahu k rodičom matky súd prvej inštancie odmietol oboznámiť sa s príslušnými spisovými materiálmi a vypočuť rodinných príslušníkov matky. Vyhocovanie situácie zo strany otca viedlo k postupnému zvyšovaniu napätia pri odovzdávaní maloletých detí, matka má pri takýchto stretnutiach z otca strach. Začala pri nich používať diktafón a na dome boli nainštalované kamery. Otec sa pri realizácii styku viac ako polovicu času venuje útokom na matku a direktívne trvá na realizácii styku. Pri plači maloletej F. obviňuje matku, že dieťa na styk nedostatočne pripravila. Ak je maloletý R. smutný, jeho otec to pripisuje tomu, že matka ho nechce pustiť do O.. Požiadala o pripustenie audiozáznamov (nahrávky zo dňa 22.09.2016, 06.10.2016, 11.03.2017) ako dôkazného prostriedku v zmysle nálezu Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. II. ÚS 1774/14. Poukázala na snahu poskytovať otcovi náhradný termín stretnutí s deťmi aj na to, že otec nahráva deti prakticky od začiatku. Na jednom zo stretnutí s maloletými otec veľkú časť času útočil na R.L., stojaceho v tichosti niekoľko metrov od nej napriek tomu, že otec prišiel so svojím N. a T.. Zdôraznila článok 5 písm. e/ Zákona o rodine a § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Tvrdila, že otec výrazne zasahuje do integrity matky detí, porušuje právo na jej súkromie, ochranu osobnosti a uráža ju, čo má negatívny dopad na zdravý psychický vývoj detí. Otec si maloleté deti nahráva ihneď pri ako s nimi prichádza do kontaktu. Drží mobilný telefón pred sebou a smeruje k dieťaťu na rozdiel od matky, ktorá má diktafón položený na múriku, prípadne v ruke tak, aby deti túto skutočnosť nevnímali, na čo súd prvej inštancie pri rozhodovaní neprihliadol.

Namietla primeranosť dokazovania vykonaného súdom prvej inštancie ohľadom výroku týkajúceho sa realizácie telefonických hovorov súčasne so T. komunikáciou, keďže k rozšíreniu návrhu zo strany právneho zástupcu došlo až v rámci písomnej záverečnej reči doručenej súdu v deň vyhlásenia rozsudku. Súd neposudzoval otázku vhodnosti týchto hovorov k veku maloletých detí a nezaoberal sa vyjadreniami matky týkajúcimi sa primeranosti komunikácie otca s maloletými deťmi. Maloletý R. od telefónu odbieha preferujúc hru s hračkou pred dlhodobejším rozhovorom. Maloletá F. v súčasnosti nevie rozprávať, telefón považuje za hračku, ktorú dáva do úst, alebo hodí na zem. Podľa výpisu hovorov od operátora predloženého otcom na pojednávaní v júni 2016 telefonické hovory prebiehali v rozsahu pár minút až 20 minút. Namietla, že okresný súd určil termín telefonických hovorov bez odôvodnenia určeného času a zistenia režimu detí. Otec nekomunikuje primerane, preto úprava styku formou telefonickej a elektronickej komunikácie nie je v prospech maloletých.

Poukázala na zmeny v správaní maloletého R. v súvislosti s realizáciou styku s otcom (dieťa je nepokojné v čase, keď mu matka oznámi, že pôjde k otcovi do O., po jeho návrate matka zaznamenáva nadmernú fixáciu na jej osobu, nepokoj, rôzne fobie najmä z hluku a Y., ktoré sú zachytené v rámci znaleckého posudku R.. Z.). Aj ťažšia adaptácia maloletého v materskej škole prebiehala podľa matky v dôsledku zažívania stresových situácií vyvolávaných otcom. Traumatizujúce okolnosti rozpadu rodiny a otcove správanie voči matke by mohli byť pre maloletých vysoko rizikové, mohli by viesť k poruchám emócií a správania s dopadom na ďalší vývoj oboch maloletých. Klinická psychologička Y.. F. H. v správe z 03.04.2017 konštatuje pretrvávajúce anxiózne fóbické reakcie a poruchy správania pri traumatizujúcich zážitkoch súvisiacich s disharmonickou situáciou v primárnej rodine.

Namietla tiež záver súdu prvej inštancie o tom, že deti nemajú nárok na spätné určenie výživného. Poukázala, že odišla zo O. prakticky bez vecí pre deti a otec bez jej vedomia vybral peňažné prostriedky z účtu vo výlučnom vlastníctve matky, odkázanej v súčasnosti iba na rodičovský príspevok. Maloleté deti neustále rastú, je potrebné dokupovať im oblečenie aj obuv. Okresný súd neprihliadol na to, že otec tvrdenie o čerpaní peňazí matkou zo spoločného účtu nijako nepreukázal. Navrhla, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

3. Otec vo vyjadrení k odvolaniu matky uviedol, že matka fakticky priznáva svoju osobnú nevraživosť a negatívny postoj k nemu, sleduje pretrhnutie citových väzieb maloletých detí s otcom, keď principiálne nesúhlasí s akýmkoľvek rozsahom a spôsobom ich stretávania. V rámci odvolacieho konania produkovala nový dôkaz z vyšetrenia mal. R. na základe podkladov tlmočených psychologičke Y. H. matkou; zdôraznil, že dieťa nebolo nikdy vyšetrené spoločne s otcom, hoci matka na vyšetrení prítomná bola. Poukázal tiež na to, že maloletý bol naposledy v bydlisku otca (vo svojom pôvodnom domove) 03.11.2016.

Poprel, že jeho príbuzní chodia do bydliska matky, čakajú v aute. Otec a syn sa počas stretnutia nesmú vzdialiť od matky, ktorá ich sleduje a do diktafónu rozpráva čo chce. Ak je maloletý chorľavý a okrem fyzických problémov má aj psychické, je to dôsledok osobnej a výlučnej starostlivosti matky, ktorá postupne so svojou rodinou odrezáva maloleté deti od ich otca. Spomienky dieťaťa v súvislosti s otcom sú v príkrom rozpore s tým, čo mu podsúva matka. Matka synovi zapína televízor v čase, keď s ním otec telefonuje, aby odpútala jeho pozornosť. Matka svoje nevhodné správanie pri stretnutiach stupňuje, deti manipuluje, do vlastného diktafónu diktuje veci, ktoré sa nedejú. V pozícii prosiaceho otca sa pri stretnutí s deťmi nesprával a nespráva arogantne. Poprel, že maloletá F. pri stretnutí s ním plače, dieťa kopíruje správanie svojho brata R., čoho dôkazom sú videá. Takisto si svoje deti odfotí, keď ich už nemá vo svojej domácnosti a vidí ich raz za mesiac pred bráničkou.

Pri jeho pokusoch o neponižujúce stretnutia s deťmi sú prítomní rodina matky, farár, susedia; v takom prostredí si nemôže dovoliť niečo voči matke povedať. Pre postoj matky sa nemôže so svojimi deťmi plnohodnotne stretávať, byť a hrať sa s nimi, rozprávať, jesť, ísť na výlet, na bicykel, viesť ich a vysvetľovať im.

V roku 2017 otec s deťmi telefonoval len 2 krát chvíľočku. Pri telefonáte so synom nie je žiaden problém v komunikácii, kým matka nezloží a potom otcovi nezdvihne. Matka nemá v ničom oporu pre tvrdenia, že telefón a skype s maloletými deťmi bude na ne vplývať veľmi nepriaznivo. Tvrdenia matky o psychike a nepokoji syna po návrate od otca sú nepodložené, pretože maloletý R. bol u otca v O. naposledy v novembri 2016.

Výživné otec platí v zmysle rozsudku. Matka preto nie je odkázaná na rodičovský príspevok. V konaní pred súdom prvej inštancie bolo preukázané, že disponovala peniazmi a účtami, od otca nežiadala peniaze a sama nemala jasno, či odišla alebo neodišla zo spoločnej domácnosti natrvalo. Neboli preto dané dôvody osobitného zreteľa pre priznanie spätného výživného.

Matka odvolaním deklaruje neochotu k ústretovosti pri stretávaní sa otca s maloletými deťmi, ktoré sa deje pod prísny dohľadom matky pred bránou jej domu a pod kamerami s prísny zákazom, aby sa otec s deťmi vzdialil obďaleč a pod tlakom na otca, že je tam nastúpená celá skupina ľudí na to, aby mu zabránili, aby sa rozhodol inak. Matka predbežné opatrenie rešpektovala len do júna 2016. Klame, že má z otca strach, pretože napr. 10.09. 2016 nechala obe deti otcovi na hodinu. Išiel s nimi a rodičmi do dediny, ona stála s Q. v bránke pred domom. Ak sa otec venuje viac maloletému R., matka povie do diktafónu „nemá záujem o F.“.

4. Matka v replike poukázala na účelovosť tvrdení a subjektívnosť hodnotení otca maloletých, ktoré nie sú podložené a preukázané. Jeho snaha očierniť matku detí a vykresliť ju v zlom svetle pretrváva už dlhšie. Práve otec svojím necitlivým, dehonestujúcim, manipulatívnym až agresívnym spôsobom správania voči matke v prítomnosti detí spôsobil, že maloletý R. v súčasnosti (posledného polroka) odmieta dlhší pobyt s otcom mimo svojho súčasného bydliska. Podľa znaleckého posudku otec vníma dieťa ako prostriedok, nie cieľ svojho snaženia.

5. Otec v duplike uviedol, že svoje deti nemal slobodne, voľne, spontánne od novembra 2016. Aj keď sa každý jeden určený čas na stretnutie do miesta bydliska matky dostavil, nemohol prvú hodinu spoločného stretnutia odísť pred bráničky. Chce sa svojim deťom venovať, chce ich viesť k športu a k prírode. Manželka mu narodenie dcéry zo T. XX.XX.XXXX oznámila v C. XX.XX.XXXX; nevedel, že je v pôrodnici, hoci jej nespočetne krát volal a písal e-maily. Následne podrobne opísal okolnosti zoznámenia s manželkou, spôsob trávenia ich voľného času, obdobie spolužitia po uzavretí sobáša.

K vzťahu s mal. R. uviedol, že je to slovami ťažko opísateľný vzťah otca a syna. Dieťa mu chýba a urobí všetko preto, aby sa mohol podieľať na jeho výchove a tráviť s ním čas, hoci nie je príjemné chodiť neustále po súdoch a zdôverovať sa neznámym ľuďom. Opísal ako zabezpečoval starostlivosť o maloletého a trávil s ním čas od jeho narodenia. Matku dieťaťa odbremeňoval nákupmi, starostlivosťou o maloletého, chodením do poradne, praním a žehlením, varením. Maloletý má svojho otca rád, trpezlivo s ním telefonoval a takmer v každom telefonáte sa dožadoval cesty do O.. Po iniciovaní súdneho sporu ohľadom stretávania matka telefonovaniu bráni.

Veľmi rád má aj dcéru a chýba mu, čo zažíval pri malom R. (uspávanie, vstávanie v noci, prebaľovanie, žehlenie, pranie plienok, pozeranie ako sa hrá a zaspáva, ako rastie). Podľa predbežného opatrenia maloletú kočíkoval, kým nezačala chodiť, sám bez manželky, ktorá s ním kočíkovať odmietla. Potom nasledovala fáza, že matka dieťaťa hodinu iba stála bez pohybu pri bráničke pod kamerou, nechcela dať kočík a dieťa držala na rukách. Sledovala ich celá jej rodina a cudzí pán Z.. Jej matka zobrala a zavrela R. do domu. Otec sa s F. hrá, naháňajú sa pred bráničkou alebo po chodníku, preto je presvedčený, že prítomnosť matky pri stretnutiach pre F. nie je potrebná. Matka uviedla, že nemá záujem stretať sa

s otcom v súvislosti s realizáciou jeho stretávania s ich deťmi, čím poprela svoju vôľu byť prítomná pri stretávaní otca s maloletými.

Navrhol, aby sa súd a kolízny opatrovník prišli pozrieť na jeho stretnutie s deťmi v prvý piatok v mesiaci.

6. Otec podal odvolanie proti štvrtému, siedmemu, deviatemu a desiatemu výroku rozsudku súdu prvej inštancie tvrdiac, že konanie na súde prvej inštancie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 365 ods. 1 písm. d/ CSP), súd prvej inštancie nevykonával navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností (§ 365 ods. 1 písm. e/ CSP) a dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 365 ods. 1 písm. f/ CSP), keď zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany, alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené a je daný odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. g/ CSP; v konečnom dôsledku súd prvej inštancie vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h/ CSP).

Otec súhlasil s povinnosťou tvoriť úspory maloletým deťom, ale s poukazom na (bližšie neoznačenú, pozn. odvolacieho súdu) konštantnú judikatúru k aplikácii § 63 ods. 3 Zákona o rodine a v záujme ochrany majetkových záujmov maloletých detí navrhol doplnenie rozsudku o výrok: „Súd určuje, že do doby plnoletosti maloletého R. nar. XX.XX.XXXX a maloletej F., nar. XX.XX.XXXX je potrebný na nakladanie s prostriedkami na týchto osobitných účtoch maloletých súhlas súdu“.

Úpravu stretávania s maloletými deťmi v siedmom výroku rozsudku okresného súdu otec v odvolaní s odkazom na aktuálny odmietavý postoj matky voči jeho osobe označil za problematickú tvrdiac, že vo vzťahu k maloletej F. nevychádza z preukázateľného skutkového stavu. Takýto rozsah úpravy stretávania nekorešponduje s odôvodnením, v ktorom okresný súd apeluje na právo každého rodiča na minimálne polovicu voľného času dieťaťa. Navrhol rozšírenie svojho stretávania s maloletými deťmi, do pondelka do 17.00 hod. s maloletým R., ktorý kvôli častej chorobnosti nenavštevuje materskú školu pravidelne. Podľa otca tento návrh neodporuje záverom znaleckého dokazovania, je v záujme mal. R. a budovania jeho vzťahu s otcom. Pri maloletej F. poprel potrebu úpravy stretávania v prítomnosti matky, ktorá sa prakticky nikdy nerealizuje, keďže matka trvá na trávení času stretnutia s dcérou pred bráničkou rodinného domu. Pre deti je nemysliteľné trávenie dvoch hodín na jednom mieste na chodníku pred domom, čo je nedôstojné pre všetkých zúčastnených. Matka tu vždy stojí v spoločnosti ďalších osôb. Z kamerového a zvukového záznamu vyplýva, že maloletá F. nie je fixovaná na prítomnosť matky, kopíruje správanie staršieho R.. Navrhol preto úpravu stretávania s maloletou F. počas celkovo 4 hodín každý druhý týždeň bez prítomnosti matky.

Namietol aj rozsah úpravy stretávania s maloletými deťmi počas letných mesiacov, ktorý neumožňuje trávenie dovolenky pri mori, alebo v horách. Žiadna cestovná kancelária ani súkromný ubytovateľ pri mori neposkytujú pobytové zázjazy v trvaní 5 dní.

Tvrdil, že matka mu neumožňuje ani telefonovanie a kontakt cez T. s odôvodnením, že rozsudok nie je právoplatný; uplynulé 3 mesiace tohto roka mu umožnila telefonovať dvakrát.

Za zmätočné považoval rozhodnutie v tom, že sa bežná úprava stretávania prekrýva s úpravou stretávania počas letných mesiacov, čo si matka môže vysvetľovať tak, že otec bude mať právo byť s deťmi počas leta jedine prvých 5 dní v mesiaci júl a v mesiaci august. Navrhol preto úpravu stretávania s maloletým R. každý páry týždeň mesiaca od štvrtka 10.00 hod. do pondelka do 17.00 hod. nepretržite a s maloletou F. každý páry týždeň v mesiaci vo štvrtok od 10.00 hod. do 12.00 hod. a v pondelok od 15.00 hod. do 17.00 hod. nepretržite bez prítomnosti matky s tým, že počas letných mesiacov je okrem bežnej úpravy stretávania oprávnený stretávať sa s deťmi v júli toho-ktorého roka od 01.07. od 9.00 hod. do 10.07. do 18.00 hod. a v auguste od 01.08. od 9.00 hod. do 10.08. do 18.00 hod. a s maloletou F. 01.07. od 9.00 hod. do 11.00 hod., 10.07. od 15.00 hod. do 17.00 hod., 01.08. od 9.00 hod. do 11.00 hod. a 10.08. od 15.00 hod. do 17.00 hod. bez prítomnosti matky, keď otec maloleté deti prevezme pred bytom v bydlisku matky, kde ich aj odovzdá. Navrhol zmenu rozsudku súdu prvej inštancie o možnosť kontaktu s maloletými deťmi telefonicky alebo prostredníctvom internetovej komunikácie T. v nepáry týždeň v stredu a piatok od 17.45 hod. do 18.00 hod. a v páry týždeň v pondelok a stredu od 17.45 hod. do 18.00 hod. s uložením povinnosti matke zabezpečiť túto formu kontaktu písomným oznámením e-mailovej adresy a prihlasovacieho hesla otcovi a v určenom čase zabezpečiť prítomnosť maloletých detí pri uvedenom technicko-komunikačnom prostriedku. Navrhol tiež, aby súd uložil matke povinnosť umožniť otcovi náhradu takto vymedzeného času v prípadoch, keď neumožní telefonovať alebo T. s deťmi, a aby bol tento výrok doplnený tak, že „Matka je povinná otcovi deti v prípade, ak nebude možné z dôvodu na jej strane a na strane maloletých detí styk uskutočniť, alebo skontaktovať sa s deťmi telefonicky alebo prostredníctvom T. poskytnúť otcovi náhradný termín v lehote do konca nasledujúceho mesiaca“. Argumentoval záujmom maloletých detí, ich prospechom a istotou otca, že ide o minimálne

minimum času, ktorý chce byť s deťmi a vychovávať ich. Navrhol preto zmenu rozsudku súdu prvej inštancie.

V podaní zo 06.04.2017 otec uviedol, že odvolanie opravuje v časti týkajúcej sa úpravy stretávania s maloletými deťmi počas letných mesiacov tak, že je oprávnený stretávať sa s maloletým R. každý párný týždeň v mesiaci od štvrtka od 10.00 hod. do pondelka do 17.00 hod. nepretržite a s maloletou F. každý párný týždeň v mesiaci vo štvrtok od 10.00 hod. do 12.00 hod. a v pondelok od 15.00 hod. do 17.00 hod. nepretržite bez prítomnosti matky. Počas letných mesiacov je, okrem bežnej úpravy stretávania sa s deťmi, oprávnený stretávať sa nepretržite v júli toho-ktorého roku od 01.07. od 9.00 hod. do 10.07. do 18.00 hod. a v auguste od 01.08. od 09.00 hod. do 10.08. do 18.00 hod. a s maloletou F. 01.07. od 9.00 hod. do 11.00 hod., 10.07. od 15.00 hod. do 18.00 hod., 01.08. od 9.00 hod. do 11.00 hod. a 10.08. od 15.00 hod. do 18.00 hod. bez prítomnosti matky, keď si maloleté deti prevezme pred bytom v bydlisku matky, kde ich matke odovzdá.

7. Matka vo vyjadrení k odvolaniu otca uviedla, že odvolacie dôvody nie sú konkretizované. S požiadavkou otca na rozšírenie spôsobu a času stretávania sa s maloletými deťmi nesúhlasí z dôvodov uvedených v jej odvolaní. Za súčasných okolností považuje za najvhodnejšie stretávanie v zmysle predbežného opatrenia Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 14.12.2016 č. k. 15CoP/57/2016-93, ktoré zohľadňuje závažnosť aktuálnej situácie a nastavenia vzťahov medzi rodičmi a deťmi a narušenosť rodinných vzťahov. Uviedla, že tento stav je spôsobený práve spôsobom, akým sa otec snažil o realizáciu stretávania s deťmi a jeho direktívnym až násilným presadzovaním, ktorým škodí maloletým deťom aj sebe. Poukázala na závery znaleckého posudku týkajúce sa charakterových vlastností otca detí, ktorý je egocentrickou a subjektivisticky nastavenou osobou neschopnou chápať hľadisko druhých. Otec presadzuje svoje vlastné požiadavky bez ohľadu na momentálny stav detí. Maloletý R. od 01.12.2016 odmieta s otcom ísť a nasadnúť do auta. Akékoľvek rozšírenie styku za danej situácie je kontraproduktívne, rozširovanie vzťahu otca a detí by sa malo diať postupne najprv v bydlisku maloletých detí, neskôr v širšom okolí a následne v bydlisku otca, najskôr v kratšom trvaní a intervaloch s ich postupným predlžovaním. Poukázala na existenciu množstva zájazdov/dovoleniek trvajúcich rôzny počet dní. Vzhľadom na odmietanie maloletého dieťaťa ísť s otcom čo i len na víkend si matka vie ťažko predstaviť presadenie napr. dvojtyždňovej dovolenky mimo jeho bydliska. Znalkyňa sa vyjadrila, že odlúčenie maloletého R. na viac ako desať dní by nebolo dobré. Tento záver bol vyslovený v čase, keď bol maloletý R. ochotný k otcovi nasadnúť do auta.

Nesúhlasila s realizáciou stretávania bez prítomnosti matky, ktorá dáva deťom určitý pocit bezpečia a istoty, čo je v prospech ich otca, keďže deti môžu byť vo väčšej fyzickej a psychickej pohode, umožňujúcej lepšie nadväzovanie a prehlbovanie vzťahu s deťmi. Zopakovala svoj postoj ku kontaktu otca a detí prostredníctvom telefónu a T., keď je otázna vykonateľnosť takéhoto rozhodnutia. Táto forma je vzhľadom na vek maloletej F. absolútne nevhodná a nerealizovateľná a súdne rozhodnutie bude viesť jedine k vyvolávaniu konfliktných situácií. Otec sa bude domáhať plnenia rozhodnutia, hoci nie je možné vynútenie takejto pozornosti maloletých.

8. Otec v replike poukázal na to, že matka deklaruje, že nechce umožňovať stretávanie otca s maloletými deťmi, bráni mu a neumožňuje ho ani v najmenšom rozsahu v zmysle aktuálneho neodkladného opatrenia, v čom mieni pokračovať. Citoval časti znaleckého posudku č. 40/2016 znalkyne R.. Z., týkajúce sa osobnosti matky zdôrazniac jej podozrievavosť, podceňovanie manžela. Poukázal na výpoveď znalkyne vysvetľujúcu nevyhnutnosť oboch rodičov pre maloleté deti a dôležitosť role otca v ich výchove. Zdôraznil potrebu rešpektovať právo maloletých detí stretávať sa so svojím otcom v najširšej možnej miere zvlášť teraz, kým nemajú povinnú školskú dochádzku, ktorá prirodzeným spôsobom obmedzí rozsah času tráveného osobne s ich otcom. Zopakoval tvrdenia o marení súdom upraveného styku otca s deťmi ich matkou, jej snahe zlikvidovať otca a útočiť na neho. Poprel nevhodnosť svojho správania. Poukázal na ciele výchovy dieťaťa sformulované v čl. 29 ods. 2 Dohovoru o právach dieťaťa a najlepším záujmom maloletých detí na rozšírení rozsahu úpravy stretávania s ich otcom, ktoré sa nerealizuje, čo v podstate zhodne uvádzajú obaja rodičia (každý z nich tvrdí iné dôvody).

9. Matka v duplike zopakovala, že replika otca predstavuje jeho účelové tvrdenia a subjektívne hodnotenia, ničím nepodložené a nepreukázané. Poprela pravdivosť tvrdení otca, ktorý svojvoľne vykladá a hodnotí závery a pasáže znaleckého posudku. Poprela aj jeho tvrdenia o marení súdom upraveného styku s maloletými. Ak je možné hovoriť o útočných a likvidačných cieľoch, tak jedine na strane otca, ktorý podal množstvo podaní, či už trestných oznámení, alebo na Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou.

10. Odvolací súd po zistení, že odvolanie podali včas účastníci konania proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 ods. 1 a § 362 ods. 1 CSP), preskúmal napadnutý rozsudok (§ 65, § 66 CMP) a bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario v spojení s § 177 ods. 2 písm. c)) dospel k záveru, že odvolanie matky nie je dôvodné a odvolanie otca je dôvodné sčasti, preto napadnutý rozsudok v časti tretieho výroku, vo štvrtom výroku, v časti deviateho výroku a v desiatom výroku ako vecne správny potvrdil (§ 387 CSP) a v siedmom výroku zmenil, lebo neboli splnené podmienky na jeho potvrdenie ani na jeho zrušenie (§ 388 CSP). Súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti rozhodné pre posúdenie veci a svoje rozhodnutie, ktoré je logické a presvedčivé, odôvodnil v súlade s ustanovením § 220 ods. 2 CSP. Na zdôraznenie správnosti rozsudku okresného súdu a vzhľadom na potrebu vysporiadať sa s tvrdeniami odvolateľov v odvolaniach odvolací súd dopĺňa ďalšie dôvody.

11. Právo styku dieťaťa s rodičom vyplýva z viacerých ustanovení Dohovoru o právach dieťaťa, najmä však z čl. 8 (právo dieťaťa na zachovanie jeho rodinných zväzkov v súlade so zákonom a s vylúčením nezákonných zásahov) a čl. 9 bod 3 (právo dieťaťa oddeleného od jedného alebo od dvoch rodičov udržiavať pravidelné osobné kontakty s oboma rodičmi, ibaže by to bolo v rozpore so záujmami dieťaťa). Rozpadom rodiny nemôže dôjsť k zásahu do výkonu rodičovských práv a povinností rodiča, ktorému maloleté dieťa nie je zverené. Základným prvkom rodinného života je vzájomná radosť rodiča a dieťaťa z blízkosti toho druhého. Vyhliadky na vytvorenie takýchto väzieb sa postupne znižia a napokon zaniknú, ak nie je biologickému rodičovi a dieťaťu dovolené stýkať sa, resp. len zriedka. Európsky súd pre ľudské práva opakovane konštatoval, že je v záujme dieťaťa, aby udržiavalo rodinné zväzky s odlúčeným rodičom (Gorgulu vs. Nemecko), resp. dieťa má právo na to, aby dostalo príležitosť rozvíjať svoj vzťah ku každému z rodičov (Hansenova vs. Turecko).

Právo stretávania sa s dieťaťom zaručuje oprávnenej osobe právo dieťa vidieť, právo na prístup k dieťaťu, právo určiť miesto a spôsob trávenia času počas stretávania a výlučne výchovne na dieťa počas tohto času pôsobiť. Úprava styku rodiča s dieťaťom autoritatívnym súdnym rozhodnutím je subsidiárnym riešením pre prípady, ak sa rodičia o styku nedohodnú. Striktná a vykonateľná úprava stretávania eliminuje ďalšie potencionálne dohadovanie medzi rodičmi, ktoré by zbytočne zaťažovalo dieťa.

12. Podľa článku 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa prvoradým hľadiskom pri akýchkoľvek postupoch týkajúcich sa detí, či už vykonávaných verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi je najlepší záujem dieťaťa. Na najlepší záujem dieťaťa odkazuje Dohovor o právach dieťaťa aj v článku 18 (rodičovská zodpovednosť). Výbor pre práva dieťaťa vo Všeobecnom komentári č. 13 (2011) o práve na ochranu pred všetkými formami násillia upozornil, že „posúdenie najlepšieho záujmu dieťaťa zo strany dospelého nesmie prekonať povinnosť rešpektovať všetky práva dieťaťa vyplývajúce z Dohovoru“. koncepcia najlepšieho záujmu dieťaťa má zložku hmotného práva, procesného práva a základného výkladového právneho princípu. Hmotné právo zakladá právo dieťaťa na posúdenie jeho najlepšieho záujmu a jeho prvoradé zohľadnenie v situácii, keď sa s cieľom rozhodnúť o danej veci posudzujú rôzne záujmy. Ako konštatuje Výbor pre práva dieťaťa vo Všeobecnom komentári č. 14 (2013) z 29.05.2013 o práve dieťaťa na prvoradé zohľadnenie jeho najlepšieho záujmu (č. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa) obsah komplexného pojmu na najlepší záujem dieťaťa treba stanovovať podľa konkrétnych prípadov. Najlepší záujem dieťaťa ako pružný a adaptabilný pojem treba prispôbiť a definovať podľa konkrétnej situácie dotknutého dieťaťa, zohľadniť jeho osobný kontext, situáciu a potreby. Posúdenie najlepšieho záujmu dieťaťa je jedinečnou činnosťou, ktorú treba uskutočniť v každom jednom prípade vo svetle konkrétnych okolností každého dieťaťa súvisiacich s jeho individuálnymi charakteristikami, napríklad vekom, pohlavím, stupňom zrelosti, skúsenosti, telesným, zmyslovým alebo intelektuálnym postihnutím, sociálnym kontextom, v ktorom dieťa žije (prítomnosť alebo absencia rodičov, kvalita vzťahov dieťaťa s rodičmi, prostredie, v ktorom dieťa žije z pohľadu bezpečnosti) atď. Do posúdenia najlepšieho záujmu dieťaťa zahŕňame aj jeho názory, identitu, starostlivosť, ochranu a bezpečnosť dieťaťa, jeho zraniteľnosť (zdravotné postihnutie, príslušnosť k menšinovej skupine, štatút utečenca alebo žiadateľa o azyl, obeť násillia, život na ulici, atď.), právo na zdravie, na vzdelanie.

13. Aj v kontexte potenciálneho oddelenia dieťaťa od jeho rodiča je nevyhnutné posúdiť a určiť najlepší záujem dieťaťa (čl. 9, 18 a 20 Dohovoru o právach dieťaťa). Dohovor chráni právo dieťaťa na rodinný život. Dieťa oddelené od rodiča má právo na pravidelné udržiavanie osobných vzťahov a priamych stykov s obidvoma svojimi rodičmi, ak to nie je v rozpore s jeho najlepším záujmom (čl. 9 ods. 3).

14. K odvolaniu matky proti úprave rozsahu a formy styku otca s maloletými deťmi udáva odvolací súd nasledovné:

Súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu vykonal dokazovanie potrebné na riadne zistenie skutkového stavu vychádzajúc nielen z tvrdení obidvoch rodičov maloletých detí, ale aj z množstva ďalších dôkazov, zohľadňujúc najlepší záujem maloletých. Matka nielen počas konania pred súdom prvej inštancie, ale aj v odvolacom konaní zotrvala na návrhu na vykonanie dokazovania výsluchom detskej lekárky R.. K. za účelom preukázania komunikácie medzi rodičmi. Odvolací súd poukazuje na to, že narušená komunikácia rodičov je viac ako zrejmá z obsahu celého súdneho spisu. Ani výsluch riaditeľky materskej školy pani H. k otázke adaptácie maloletého R. v predškolskom zariadení nebol nutný. Medzi rodičmi nebolo sporné, že maloletý R. sa v súlade so správou materskej školy (výpoveď právnej zástupkyne matky na pojednávaní 24.02.2017) aj oznámením predškolského zariadenia z 23.02.2017 (č. I. 268 súdneho spisu) v materskej škole adaptoval ťažšie. Nemožno prehliadnuť, že problémy v rodine pretrvávajú minimálne od leta 2015, mal. R. začal navštevovať MŠ na základe rozhodnutia matky od 02.09.2016 po tom, ako vedela, že sa nevráti do miesta pôvodného bydliska rodiny v O.. Zo znaleckého posudku č. 40/2016 znalkyne R.. L.F. vyplýva, že maloletý R. má v kontakte s inými ľuďmi spočiatku adaptačné problémy, ktoré nie je možné pripisovať výlučne narušenej komunikácii jeho rodičov. Vypočutie rodičov matky a jej sestry s manželom podľa dôkazného návrhu predneseného matkiným právnym zástupcom na pojednávaní 24.02.2017 k otázkam, ako dochádza k odovzdávaniu a preberaniu detí pri realizácii ich styku s otcom vzhľadom na nepopieranú nevráživosť a narušenú komunikáciu rodičov (nenadväzujú ani očný kontakt) nebolo nutné tak, ako nebolo nutné oboznámenie obsahu priestupkových spisov na vykreslenie súčasnej situácie medzi rodičmi. Vykonanie dokazovania audiozáznamami (bez ohľadu na to, či sú zhotovené otcom detí alebo ich matkou) tiež nebolo potrebné, lebo problémy pri realizácii styku aj pri odovzdávaní detí deklarovali obidvaja rodičia. Navyše matka na jednej strane poukazuje na zásahy otca do jej integrity a integrity maloletých detí zhotovovaním audio-, resp. videozáznamov, na druhej strane ona sama postupuje presne rovnako a zhotovuje nielen audiozáznamy za pomoci diktafónu, ale priebeh týchto stretnutí kontroluje aj kamera nainštalovaná počas tohto súdneho konania na rodinnom dome, ktorého podielovou spoluvlastníčkou je matka.

Súd prvej inštancie pri úprave styku otca s maloletými deťmi vychádzal nielen z výpovedí rodičov nachádzajúcich sa v súdnom spise, ale aj z osobného vyšetrenia obidvoch rodičov aj maloletého R. u znalkyne-psychologičky, ktorá nepochybne disponuje potrebnými odbornými vedomosťami a skúsenosťami a (na rozdiel od rodičov) aj nevyhnutným nadhľadom. Ak by mala znalkyňa len obmedzenú možnosť vytvoriť si skutočný obraz o priebehu stretnutí otca s deťmi ako tvrdila odvolateľka, nemohla by riadne a včas splniť uloženú znaleckú úlohu (závery znaleckého posudku matka v súdnom konaní relevantným spôsobom nespochybnila).

Pokiaľ odvolateľka namietala, že maloleté deti budú úpravou (rozšírením) styku s otcom ešte výraznejšie vystavované veľmi vyhrteným stresovým situáciám, odvolací súd pripomína, rovnako ako znalkyňa, kolízny opatrovník a súd prvej inštancie, že tieto stresové situácie a napätie vytvárajú (v dôsledku zrejmej vzájomnej osobnej nevráživosti, pozn. odvolacieho súdu) výlučne rodičia pri odovzdávaní a preberaní maloletých detí, resp. pri realizácii styku otca s maloletou F., ktorý prebieha (čo matka nevyvrátila) na chodníku pred domom obývanou matkou. Stresové situácie vyplývajú z narušeného partnerského vzťahu rodičov, vzťah maloletých detí k matke ani k otcovi narušený nie je. V tejto súvislosti odvolací súd pripomína, že k realizácii styku otca a maloletej F. síce malo dochádzať v prítomnosti matky, ale nie na chodníku pred jej bydliskom ani v mieste jej bydliska a ani za účasti ďalších osôb (či už na strane otca, alebo na strane matky).

Matka tiež poukázala na zmeny v správaní maloletého R. v súvislosti s realizáciou styku s otcom (dieťa je nepokojné v čase, keď mu matka oznámi, že pôjde k otcovi do O., po jeho návrate nadmerná fixácia na jej osobu, nepokoj, rôzne fóbie najmä z hluku a Y.). O týchto prejavoch súdna znalkyňa R.. Z. uviedla, že niektoré situácie si rodičia maloletého R., najmä jeho nepokoj vykladajú mylne, matka ho vníma ako dôsledok pobytu u otca. Podľa znalkyne je uvedený nepokoj spôsobený najmä tým, že dieťa veľmi intenzívne vníma konflikt medzi rodičmi.

Odvolací súd nezistil žiadne dôvody, aby rozhodnutie okresného súdu v tejto časti zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie ako navrhovala odvolateľka.

15. Aj v časti, v ktorej bola umožnená realizácia kontaktu otca s maloletými deťmi za použitia internetu (T.) a telefónu je rozhodnutie súdu prvej inštancie správne. K námietke, že k rozšíreniu návrhu o umožnenie komunikácie otca s deťmi telefonicky a súčasne cez T. došlo otcom detí (prostredníctvom jeho právnej zástupkyne) až v rámci písomnej záverečnej reči doručenej súdu v deň vyhlásenia rozsudku

odvolací súd len stručne dopĺňa, že konanie o úpravu styku rodiča s jeho maloletými deťmi je nesporovým a súd nie je viazaný návrhmi účastníkov konania. Rozhodnutie súdu prvej inštancie zohľadňuje časový režim maloletých, ich vek aj spôsob trávenia času, keď je ale vždy potrebné rešpektovať ich aktuálne naladenie a záujem v čase, keď má kontakt touto formou prebiehať. Ak by boli umožnené takéto kontakty medzi otcom a deťmi spontánne, bez presného časového vymedzenia, nevznikla by potreba ich úpravy súdom. Na druhej strane je potrebné každé dieťa aj na túto formu kontaktu pripraviť, motivovať ho a neodpútať jeho pozornosť inými, pre maloleté deti zaujímavejšími a lákavejšími činnosťami než je telefonovanie, resp. rozhovor cez T. (zaujatie hrou, sledovaním televízie a pod.). Maloletý R. je vo veku X rokov a maloletá F. vo veku takmer X roky, čo umožňuje ich aspoň minimálnu sústredenosť na rozhovor s ich otcom, najmä ak sa počas komunikácie cez T. môžu aj vidieť. Súd prvej inštancie vymedzil dobu tejto formy kontaktu otca s deťmi po zistení časového režimu obidvoch maloletých, čo vyplýva z tretej strany zápisnice z pojednávania z 03.03.2017 (č. I. 313 súdneho spisu), takže odvolacie tvrdenie matky o nezistení časového režimu maloletých je neopodstatnené. Pokiaľ matka poukázala na nevhodnosť a neprimeranosť komunikácie otca v rámci telefonických hovorov, nastolila potrebu zjednotenia subjektívnych názorov rodičov na to, čo ešte je a čo už nie je komunikácia primeraná pre ich maloleté deti. Pri rozhodovaní súdov bolo potrebné tiež zohľadniť, že matka, ktorá namietala tento spôsob kontaktu detí a otca počas pracovného týždňa má na rozdiel od otca zachovanú možnosť komunikovať s maloletými v omnoho širšom rozsahu, s výnimkou chvíľ, ktoré budú deti tráviť výlučne s ich otcom.

Ani v tejto často odvolací súd v rámci odvolacieho prieskumu nezistil žiaden dôvod pre to, aby rozhodnutie okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie podľa návrhu odvolateľky.

16. K nepriznaniu výživného za dobu od 01.07.2015 do 07.04.2016 na maloletého R. a za dobu od XX.XX.XXXX do 07.04.2016 na maloletú F. s poukazom na § 77 ods. 1 Zákona o rodine odvolací súd totožne s okresným súdom udáva, že dôvody označené matkou ako dôvody hodné osobitného zreteľa pre priznanie výživného pre maloleté deti spätne, nielen odo dňa začatia konania (08.04.2016) neobstoja. Ak povinný svoju vyživovaciu povinnosť neplní dobrovoľne, vôbec alebo riadne, je nevyhnutnosťou, aby oprávnený návrh na začatie konania na súd podal čo najskôr, a tak predišiel protiprávnemu stavu. Matka netvrdila objektívnu nemožnosť podať voči otcovi návrh na určenie výživného (ktorou by bol napr. jeho neznámy pobyt, alebo nepriaznivý zdravotný stav matky) už v júli, resp. V. XXXX.

Odvolací súd k argumentácii okresného súdu dopĺňa, že rodičia maloletých detí sú manželmi. Podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine (ktorý aplikoval okresný súd) súd môže aj bez návrhu upraviť výkon rodičovských práv a povinností rodičov maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú a nedohodli sa o úprave výkonu rodičovských práv a povinností.

Medzi matkou a otcom nebolo pochybností, že matka neodišla v júli 2015 z miesta dovtedajšieho spoločného bydliska rodiny v O. do T. k svojim rodičom v úmysle ukončiť spolužitie s manželom. Na pojednávaní 03.06.2016 vypovedala, že to nebolo s úmyslom, že by odišla od manžela, aj keď to bolo po nedorozumení, ktoré mali. Pre ňu to bola vážnejšia situácia, ale nechávala tomu nejakú šancu. .... Celé leto bola u svojich rodičov v T., kde opakovane volala manžela ona aj jej rodičia, sestry aj stará mama. Chcela, aby sa rozprávali bez prítomnosti iných osôb, aby jeho rodičia nezasahovali do ich spolužitia. Stále nebola rozhodnutá, že s manželom neobnoví spolužitie, ale isté bolo, že sa za existujúcich okolností nemôže vrátiť do O.. Manžel bol celé leto práceneschopný, učil sa na D. a toto pokračovalo až do konca V.. Poslednou kvapkou bolo odoslanie dokumentov nájdených v dome bez jej prítomnosti jeho právnej zástupkyňi. Podľa e-mailovej komunikácie, na ktorú poukazuje znalecký posudok znalkyne R.. Z.. 40/2016, matka 03.08.2015 otcovi napísala, že sa do O. teraz nechce vrátiť, že ho nebudú rušiť pri učení a on môže prísť za nimi, keď bude chcieť. Pri znaleckom vyšetrení (strana 24 znaleckého posudku) matka uviedla, že sa cíti po citovej stránke so všetkým vysporiadaná, nad rozvodom nerozmyšľala, ale vedela, že sa nesmie vrátiť. Z uvedeného teda vyplýva, že matka v júli 2015 jej odchod zo O. (v očakávaní narodenia mal. F.) nepovažovala za ukončenie manželského spolužitia; v opačnom prípade by bola so sebou zobrala aj veci pre maloleté deti, čo neurobila. K 01.07.2015, resp. XX.XX.XXXX teda nebola naplnená ani požiadavka nespolužitia rodičmi-manželmi v zmysle § 36 ods. 1 Zákona o rodine.

17. K odvolaniu otca odvolací súd udáva nasledovné:

Formulácia štvrtého výroku rozsudku súdu prvej inštancie, ktorou uložil otcovi detí povinnosť poukazovať výživné určené na tvorbu úspor zodpovedá kritériám vykonateľného výroku súdneho rozhodnutia; z výroku je zrejماً výška, splatnosť aj platobné miesto výživného určeného na tvorbu úspor.

Jeho doplnenie o určovaní výrok, podľa ktorého je do doby plnoletosti maloletých detí na nakladanie s prostriedkami na osobitných účtoch, na ktorých sú ukladané úspory na výživnom, potrebný súhlas súdu, je nadbytočné. Skutočnosť, že na nakladanie s prostriedkami na účte maloletého dieťaťa (na ktorý sú povinným rodičom poukazované financie zo sumy výživného určenej na tvorbu úspor) je potrebný súhlas súdu vyplýva priamo z § 63 ods. 3 poslednej vety Zákona o rodine, jej uvedenie vo výroku rozsudku nie je nevyhnutné a jej absencia nezakladá žiaden odvolací dôvod.

Odvolateľ v tejto súvislosti poukázal na (bližšie neoznačenú) konštantnú judikatúru. Odvolací súd pripomína, že obsahom princípu právneho štátu je vytvorenie istoty, že na určitú právne relevantnú otázku sa pri opakovaní v rovnakých podmienkach dáva rovnaká odpoveď (I. ÚS 87/1993). Za súčasť ustálenej judikatúry pre účely jej záväznosti (a potreby odôvodnenia odchýlenia sa od nej) je potrebné považovať určitý právny názor opakovane potvrdený najvyšším súdom. Významnú hodnotu má aj to, či bolo takéto rozhodnutie publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky, teda bolo pripomienkované predpokladaným spôsobom a odsúhlasené príslušným kolégiom, a je tak považované za súčasť ustálenej judikatúry v obdobných veciach.

18. Potreba úpravy styku otca s maloletými deťmi súdnym rozhodnutím vychádza zo skutkových zistení vyplývajúcich z dokazovania riadne vykonaného súdom prvej inštancie a aj zo záujmu maloletých detí. K poukazu otca na údajný nesúlad v rozsahu styku upraveného výrokovou časťou rozsudku a rozsahu uvedeného v jeho odôvodnení, podľa ktorého má rodič právo na minimálne polovicu voľného času dieťaťa odvolací súd konštatuje, že úprava styku vykonaná súdom prvej inštancie zohľadňuje okolnosti konkrétneho posudzovaného prípadu - vek maloletých detí, ich časové režimy a vzdialenosť bydliska otca od bydliska maloletých detí, jeho pracovné zaradenie a potrebu plnenia si pracovných povinností (aj vykonávanie Y. K. T.).

Vzhľadom na to, že siedmy výrok o úprave styku otca s maloletými deťmi pozostáva z niekoľkých samostatných logických častí, z dôvodov nižšie uvedených o ňom odvolací súd rozhodol ako o celku napriek tomu, že pristúpil k zmene len niektorých jeho častí.

Odvolací súd sa stotožnil s úpravou styku otca s mal. R. v časti siedmeho výroku rozsudku okresného súdu každý páry týždeň v mesiaci od štvrtka 10.00 hod. do nedele 17.00 hod. aj s dôvodmi uvedenými okresným súdom. Takáto úprava znamenajúca trávenie času maloletého s jeho otcom nepretržite počas 4 dní je primeraná aktuálnej situácii. Mal. R. bude potrebovať určitý čas na oboznámenie sa s domácnosťou otca, jej okolím, jeho príbuznými napriek tomu, že ide o jeho pôvodný domov, lebo v ňom nežije viac ako dva roky. Nejaký čas bude vyžadovať aj spracovanie pre dieťa novej situácie spočívajúcej v trávení takéhoto časového rozsahu s otcom, bez prítomnosti matky. K úprave styku dieťaťa s otcom tak, aby trávil so svojím otcom najširší možný čas podľa návrhu odvolateľa bude možné pristúpiť neskôr, ak to stále bude v najlepšom záujme maloletého.

V časti siedmeho výroku o úprave styku otca a mal. R. počas letných prázdnin odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil podľa odvolacieho návrhu otca. Jeho argumentácia o neprimeranosti časového úseku 5 dní na strávenie dovolenky pri mori alebo na horách je racionálna, najmä ak treba zohľadniť aj čas potrebný na cestovanie. Odvolací súd vychádzal z toho, že do najbližšieho júla a augusta maloletý strávi s otcom niekoľko predĺžených víkendov, lepšie sa spoznajú a upevnia svoj vzťah. Prihliadol aj na záver znaleckého posudku č. 40/2016 znalkyne R.. Z., ktorá trávenie letných prázdnin maloletého R. so svojím otcom v rozsahu týždňa - desiatich dní nevidela ako problematické. Odvolací súd však zdôrazňuje potrebu citlivého výberu dovolenky zodpovedajúcej veku, stupňu fyzického a psychického vývoja, obľúbeným činnostiam maloletého.

Odvolací súd zmenil aj časť siedmeho výroku v časti úpravy styku otca s mal. F., keď na rozdiel od okresného súdu upravil jej styk s jej otcom bez prítomnosti matky. K takémuto rozhodnutiu odvolací súd dospel po zvážení, že maloletá F. má takmer E. roky, svojho otca pozná (zo stretnutí realizovaných pred bydliskom matky) a neodmieta ho (čo by bola matka oznámila), medzičasom sa naučila chodiť (nie je nevyhnutné výlučne kočikovanie dieťaťa) a vzhľadom na svoj vek by mala aj rozprávať aspoň základné slová (vyjadriť svoje základné potreby). Ani E. nepredstavuje pri dieťati vo veku X roky prekážku, pre ktorú by nemohlo stráviť cez deň (nie každý) dve hodiny iba so svojím otcom. Tento režim úpravy styku, teda bez prítomnosti matky, spadá aj na stretnutia počas štvrtkov a nedelí párneho týždňa, aj na obdobie letných prázdnin (júl, august), kedy odvolací súd zosúladiť dobu trávenia času s mal. F. s dobou, kedy má otec prevziať a odovzdať mal. R., čo zodpovedá záujmu maloletých na pestovaní súrodeneckého vzťahu aj v čase, keď budú so svojím otcom, bez matky.

Len s poukazom na neustále nedorozumenia medzi rodičmi odvolací súd precizoval tento výrok nahradením slovného spojenia letné mesiace slovným spojením letné prázdniny a doplnením slova navyše, aby bolo zrejmé, že počas letných prázdnin je otec oprávnený stretávať sa s maloletými aj počas

prvých 10-tich dní júla a počas prvých 10-tich dní augusta (teda nepretržite) s mal. R. a s mal. F. aj 01.07., 10.07., 01.08. a 10.08.. V čase od 11.07. do 31.07. a od 11.08. do 30.08. nasledujúceho kalendárneho roka opäť platí „bežný“ režim úpravy styku od štvrtka do nedele, resp. vo štvrtok a v nedeľu párneho týždňa.

19. V záujme neochudobňovania maloletých detí o styk s rodičom je aj využívanie technických výtvarných prostriedkov. Jednou z foriem zachovania a rozvíjania kontaktu s rodičom, ktorému maloleté deti nie sú zverené do osobnej starostlivosti, je preto komunikácia telefonická, resp. komunikácia využívajúca informačné technológie (T.). Okresný súd v súlade so záujmom maloletých umožnil ich kontakt s otcom telefonicky a prostredníctvom T. v čase, ktorý nemôžu tráviť spoločne. Z podstaty veci vyplýva, že ak bude otec s niektorým z maloletých telefonovať, nebude s ním zároveň konverzovať cez T., čo je jasné a zrozumiteľné pre každého. Jeho odvolaciu návrhu na zmenu deviateho výroku rozsudku okresného súdu preto odvolací nevyhovel.

20. Odvolací návrh na doplnenie desiateho výroku rozsudku súdu prvej inštancie o uloženie povinnosti matke poskytnúť otcovi do konca nasledujúceho mesiaca náhradný termín v prípade, ak nebude možné z dôvodu na jej strane a na strane maloletých detí skontaktovať sa s deťmi telefonicky alebo prostredníctvom T. otec odôvodnil len všeobecne. Odvolací súd považuje odvolaním otca napadnutý desiaty výrok za zodpovedajúci zistenému skutkovému stavu, bez potreby jeho dopĺňania o uloženie ďalšej povinnosti matke, takže ho ako vecne správny potvrdil stotožniac sa v celom rozsahu s odôvodnením okresného súdu (§ 387 CSP).

21. Ostatné výroky rozsudku súdu prvej inštancie zostali nedotknuté.

22. Základom pre rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania je ustanovenie § 52 Civilného mimosporového poriadku, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak a § 57 Civilného mimosporového poriadku, podľa ktorého o povinnosti nahraďiť trovy konania, ak nejde o trovy konania štátu, rozhoduje súd len na návrh. Nakoľko odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie čiastočne zmenil, pristúpil aj k aplikácii § 396 ods. 2 Civilného sporového poriadku, ktoré zakotvuje, že ak odvolací súd zmení rozhodnutie, rozhodne aj o nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie. V zmysle tejto právnej úpravy potom odvolací súd rozhodol o nároku na náhradu trov celého konania.

23. Vzhľadom na to, že predmetom konania bola aj úprava styku otca s maloletými deťmi, odvolací súd považuje za potrebné pripomenúť ustanovenie § 25 ods. 4 Zákona o rodine, podľa ktorého ak jeden z rodičov opakovane bezdôvodne a zámerne neumožňuje druhému rodičovi styk s maloletým dieťaťom upravený podľa odseku 1 alebo 2, súd môže na návrh niektorého z rodičov zmeniť rozhodnutie o osobnej starostlivosti.

24. Na záver odvolací súd obidvom rodičom, ktorým bolo dopriate mať dve zdravé, krásne deti pripomína, že matka vybrala pre svoje deti práve tohto otca a otec práve túto matku; túto voľbu nie je možné zvrátiť. Matke aj otcovi preto neostáva nič iné, ako nevťahovať maloletých do svojho partnerského konfliktu a neriešiť ho v ich prítomnosti, ale plne sa sústrediť na zrelé a zodpovedné plnenie rodičovských povinností a uplatňovanie rodičovských práv tak, aby nekonali v rozpore so záujmami vlastných detí, ktoré majú právo na zachovanie a rozvoj rodičovského vzťahu s obidvoma milujúcimi rodičmi v rovnakom rozsahu za predpokladu, že je to v súlade s najlepším záujmom maloletých. Odvolací súd apeluje na rodičov, aby sa v záujme svojich spoločných detí (aj za pomoci odborníkov) naučili akceptovať rolu druhého rodiča pri výchove a zabezpečení starostlivosti o maloletých, ktorí s pribúdajúcim vekom čoraz viac vnímajú negativistické založenie rodičov, ich napätie a neriešený partnerský konflikt.

25. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici, ako súdu odvolacieho, pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 CMP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie ani na základe výzvy na plnenie (§ 379 ods. 1 a 2 CMP), môže mu súd uložiť pokutu do 1.000,- Eur (§ 382 ods. 1 CMP), rozhodnúť o zastavení výplaty rodičovského príspevku a prídavku na dieťa a príplatku k prídavku na dieťa (§ 383 ods. 1 CMP) alebo odňať maloletého tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť a postarať sa o jeho odovzdanie tomu, komu bolo podľa rozhodnutia zverené, alebo tomu, komu rozhodnutie priznáva právo na styk s maloletým po obmedzený čas, alebo tomu, kto je oprávnený neoprávnene premiestneného alebo zadržaného maloletého prevziať (§ 386 ods. 1 CMP) a to všetko aj bez návrhu (§ 376 ods. 2 CMP).